

Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde...

Veľkonočné sviatky sú veľkým sviatkom kresťanov. Spájajú sa s nimi ale aj ďalšie zvyky a obyčaje. Veľkonočný týždeň sa začína po Kvetnej nedeli.

Kvetná nedeľa – svätili sa bahniatka, maňušky, v Tajove sme ich volali púzalky, čo sú vrbové prúty. Mali chrániť pred ohňom, nešťastím.

Kvetná nedeľa, kde si kľúče podela?

Dala som ich svätému Juru.

Svätý Jur ich vzal,

*pole otváral, aby tráva rástla
tráva zelená, až po kolená.*

Zelený štvrtok – v kostoloch sa zväzovali zvony. Nahradili ich rapkáče. Jedli sa zelené jedlá, ktoré mali zelenú farbu.

Veľký piatok – sa považuje za veľký pôstny deň. Vrcholí pôst, ktorý trvá štyridsať dní od Popolcovej stredy. Veľkopiatočnou vodou sa kropil dom, hospodárske budovy a zvieratá. Dievčatá sa snažili zariekávaním vody prilákať a získať mládenčov.

*Víba, víba, daj mi muža,
červeného ako ruža,
bieleho ako kvet,
dobrého ako med.*

Biela sobota – pripravovali sa sviatočné jedlá. Dievčatá sa umývali v potoku, aby boli krásne a šikovné.

Veľkonočná nedeľa – v kostoloch sa posväcovali jedlá, ktoré ľudia nosili v košíkoch. Bola v nich údená šunka, vajcia, chlieb, soľ... Posväteným jedlám sa pripisovala veľká moc.

Veľkonočný pondelok – chlapci, mládenci, muži oblievali a šibali dievčatá. V Tajove sa len oblievalo vodou a poľkalo voňavkou.

*Tetičko, tetičko,
dajte maľované vajíčko,
ak nedáte maľované, dajte aspoň biele;
sliepočka vám znesie iné.*

Alžbeta Kulavjaková

Príhovor starostu

Pekný predveľkonočný deň Vám prajem, všetkým Tajovčanom, rodákom a priateľom našej obce.

Zimná údržba

Aj keď si už užívame jarné počasie chcem v úvode príhovoru zhodnotiť zimnú údržbu a kvalitu ciest v obci. Po ukončení výstavby kanalizácie sa vynovili aj komunikácie v obci, čo spôsobilo, že na jar a v priebehu roka máme menej opráv povrchu vozovky. Sú ešte miesta kde ostali staré podklady, čo chceme v najbližšom období urobiť. Pluhovanie, posyp a znovu dookola, aj keď napadne 2 cm snehu. A keď sa už nedá sťažovať na neupravené cesty problém si z princípu nájdeme. „A prečo sa pluhuje len jedným smerom? Prečo nejde opačne? Prečo mám len ja sneh pred bráničkou a prečo nemá aj sused?“ V poslednej dobe to vidím tak, že si už závidíme aj nos medzi očami. A ešte ďalší problém: kedy vyraziť s pluhom? Obecný traktor obsluhuje Peter Vajs a môžem s určitosťou povedať, že prácu na zimnej údržbe vykonáva kvalitne a načas. Napriek tomu, nemôže v tom istom čase odhrnúť všetky cesty. Niektorí chcú odhrnúť ihneď zavčasu ráno, a niektorí až keď odíde do práce. Toto musíte uznať, sa nedá zosúladiť. Vždy v prvom rade odhrnie sneh na komunikáciách v dedine a až na druhom mieste pracuje v chatových oblastiach a v súkromných dvoroch. Najväčší problém je na Jabríkovej a v časti Kopanice. Veľa ľudí si „napchalo“ ploty, budy a schodíky do cesty. V niektorých prípadoch sú na svojom pozemku, ale obmedzujú prechod po komunikácii...

pokračovanie na str. 2

*Na Fašiangy sa konala prvá
obecná zabíjačka
spojená s fašiangovým
karnevalom.*

Viac čítajte na str. 2 a str. 5

*Liturgický prehľad
Veľkého týždňa na str. 6*

*Milostiplné a požehnané
Veľkonočné sviatky,
hojnosť zdravia, šťastia
a lásky Vám želá
redakčná rada
Tajovských novín*

Príhovor starostu

pokračovanie zo strany 1

...Fyzicky traktor cez Jabříkovú prejde len s veľkými ťažkosťami. Našťastie je technicky vybavený prednou lopatou, s ktorou si pomôže, a kde sa dá, vyhrnie sneh na voľnú plochu. Snažíme sa vynovovať a skvalitňovať služby aj v tomto smere. Vlni sme kúpili nový posyp, do ktorého dávame aj soľ, aby to trochu pustilo, keď je poľadovica. Nechceme to ale preháňať, aby sme nepoškodzovali asfaltový zvršok. Snažíme sa kvalitne posypať hlavne v čase vývozu komunálneho odpadu. Tento rok spravili každý vývoz a vodič od vývozu odpadu nemal problémy ako v minulých rokoch. V týchto dňoch začíname stavať sklad posypového materiálu, ktorý je doteraz uložený v požiarnej zbrojnici. Konštrukciu nám bezplatne zabezpečil pán Miroslav Greško st., začo mu ďakujeme.

Na záver vyzývam tých, čo nemajú uhradené za zimnú údržbu, aby tak urobili do konca apríla.

V zime je viac času na zábavu

Prejdem k radostnejšej téme. Cez zimu sú práce pozastavené, a tak je viac času na zábavu. Tento rok snehu nebolo veľa, ale zasa mrazy vydržali až 2 mesiace. Klzisko sa spravilo, ale tiež mohlo byť skôr. Tento rok sa deti a mládež vykorčuľovali do sýtosti.

Začiatkom februára sme zorganizovali hokejový trojzápas tradičných súperov "Horný - Dolný". V prvom zápase hrali deti, v druhom dospelí na korčuľoch a v treťom dospelí bez korčúľ. Všetky zápasy boli plne obsadené hráčmi. Aj deti si veľmi slušne zahrali, aj druhý zápas na korčuľoch mal svoju kvalitu, ale to, čo sa dialo potom, kto nebol pozrieť neuverí. Plné nasadenie, bodyčky, góly, zranenia a hrali aj dôchodcovia. Niečo tomu dodali „čarovné nápoje“ a už by som to prirovnal k takej hre, kde som už rezervoval miesto na „urgente“. Našťastie sa nikto tak veľmi nezranil, aby musel utekať do nemocnice. Boli šrámy po tvári, rozbitý lakeť, narazené a zlomené rebrá, modriny od puku a mnoho ďalších menších zranení. Tieto rany sme preliali fajným vareným vínom (32 l varilo sa v kotli), domácou páleničkou a ešte sme to zajedali chlebom s masťou a cibulou. Veľmi dobrú akciu sme zakončili a zhodnotili v krčme. Prepitné bolo dobrovoľné a vyzbieralo sa 31,20.-€. Všetkým ďakujem za pomoc pri príprave, za peknú akciu a finančný príspevok, ktorý bude použitý na rekonštrukciu škôlky.

Fašiangová zabíjačka

Na posledný fašiang sme pilotne pripravili obecnú fašiangovú zabíjačku spojenú s karnevalom pre deti. Všetko začalo už v piatok, keď sme sa vybrali do Krupiny po prasa. Na naše prekvapenie tam boli fakt veľké kusy.

Našťastie mali po ruke traktor. Len debna vážila 90 kg a prasa malo 255 kg. Tak si viete predstaviť tú váhu. Prasiatko nocovalo v požiarnej zbrojnici a ráno sme išli na to. Všetko prebiehalo podľa plánu. Rolu mäsiara zbral Libor Púchy a práca mu išla od ruky. Všetko prebiehalo ako za starých čias. Kviekot, strelba, škrabanie srsti, trojnožka a všetky práce s tým spojené. Na tento tradičný postup sa prišlo pozrieť aj zo 50 ľudí, a to aj napriek tomu, že sme zabíjali už o 7:15 hodine. Výrobky Libor vyrábal jedna radosť. Pomáhal kto mohol a o 10:00 boli prvé výrobky hotové. Podhrdlna, pečienka, klobásy, jaternice, papriková slaninka, oškvarky, kapustnica a to sa všetko zjedlo. Neostalo nič, ešte sme za kotol kapustnice museli dovárať. Ešte niečo ostalo na údenie. Zaudené mäso a slaninku sme potom organizátorom a pomocníkom porozdávali za pomoc. Masť sme odložili do guláša na Janskú hostinu (tento rok 24. - 25.06.2017). Medzi tým okolo 15:30 začali súťaže v rámci karnevalu pre deti. Organizačne nám pomohla Marianna Dučová a pani riaditeľka Janka Majerová. Pri zabíjačke pomohli viacerí, bolo ich toľko, že ich ani nejdem menovať, aby som na niekoho nezabudol. Ale musím spomenúť naše tradičné kuchárky - p. Anku Račanskú a p. Evku Murgašovou, ktoré napiekli fajnšie pampúchy v počte 500 ks. Nestihli ani vychladnúť a bolo po nich.

Pani Račanská ešte napiekla škvarkovníky, ktoré sme zjedli zrána. Celá zabíjačka sa v kruhu „mäsiarov“ a „kuchárov“ niesla pod heslom „...a zasyť“ dobré pivo Urpiner. Dobrá nálada bola podporená pre nás už klasickou ľudovou muzikou pod vedením Dušana Oravca a Michala Šeba. Veľmi pekná návšteva - prišlo, odišlo - hádam aj okolo 400 ľudí. Všetky výrobky sa predali. Vo výrobkoch bolo veľmi čerstvé a kvalitné mäso. Vôbec nič sa nedokupovalo, takže sme spolu zjedli 255 kilogramové prasa. Ďakujeme občanom, že nám prispeli aj do pohára pri bufete na opravu sociálnych zariadení v Materskej škole.

Pravdepodobne sa na zabíjačke uvidíme aj o rok, lebo táto akcia mala úspech.

Tento rok chceme realizovať:

- *inštalovanie info tabúľ pri tuneli na Skalke; (odhalenie bude v rámci stretnutia celoslovenského klubu turistov, niekedy v druhej polovici mája 2017 - budeme informovať);*
- *oprava a rekonštrukcia sociálnych zariadení v materskej škôlke (júl, august);*
- *výstavba skladu pre potreby zimného posypového materiálu (marec - máj);*
- *nový chodník pred starou školou (prepojenie parkoviska s Domom JGT);*
- *dokončenie chodníka na cintoríne;*
- *asfaltovanie komunikácií;*
- *riešime stále aj chodník - obecný úrad - cintorín (tu je problém s nesúhlasom*

Okresného dopravného inšpektorátu a od súvajú nás od uličky na začiatku domu Šajgalovcov na ich stranu a tým pádom je tam problémov viac ako dosť. Je to v riešení s vlastníkom domu Jankom Šajgalom, lebo je to závislé od jeho súhlasu, nakoľko priestorové pomery nám nedovolia viac do komunikácie a chodník by bol priamo napojený na ich rodinný dom. Od všetkých ostatných organizácií je daný súhlas resp. kladné stanovisko. V rámci toho sme chceli spevniť aj plochu pred kostolom).

Čaká nás aj mnoho ďalších menších prác. Ak, ako sa povie „Boh dá“, tak spravíme ešte jednu brigádu na Kalváriu a v máji kosenie na cintoríne.

Ďakujem Vám za pomoc pri obecných akciách a radi privítame v kolektíve ďalších občanov, ktorí sa chcú zapojiť do diania obce.

Ladislav Surovčík, starosta obce

Spoločný začiatok

Asi tak by som nazvala prvý polrok školského roka 2016 -2017. A to sa týkalo nielen novoprijatých deviatich detí, ale aj mňa a všetkých ostatných v materskej škole.

Ocitli sme sa v novom prostredí, s novými tvármi, povinnosťami. Spoločne sme sa učili rešpektovať pravidlá spolunažívania v kolektíve i dodržiavať postupnosť denného poriadku materskej školy.

Prvý mesiac bol najťažšou skúškou pre tých najmenších. Niektorí si poplakali - jeden viac, druhý menej. Neustále kládli otázky: „Kedy príde mamina? Kedy už pôjdem domov? Nenechá ma tu?...“

Hneď, ako to bolo možné realizovať, sme začali pracovať podľa nového Školského vzdelávacieho programu „Lienka Lenka spoznáva svet“, ktorý bol vypracovaný podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Vzdelávací program zahŕňa sedem vzdelávacích oblastí: Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb. Ciele a úlohy vyplývajúce z uvedených oblastí zohľadňujú vekové zručnosti a schopnosti jednotlivých detí.

Prvou prezentáciou vedomostí a šikovnosti predškolákov bolo októbrové vystúpenie pre našich seniorov. Ďalšou, spoločnou už všetkých detí, bolo decembrové stretnutie s Mikulášom. Tu deti predviedli svoje spevácke i recitátorské schopnosti. Odmenou im bol potlesk a samozrejme, balíček plný sladkých dobrôt. Že deti nezahŕajú, ale pravidelne niečo tvoria a zdokonaľujú svoje zručnosti, vidieť aj na nástenkách v šatni, či vstupnej chodbe materskej školy. Veselou

akciou bol maškarný ples, kde sa deti aj pani učiteľky premenili na rôzne masky. Za ich odvahu zmeniť sa na niekoho iného, boli všetky masky ocenené „zlatými“ medailami. Pri tých všetkých činnostiach nám polrok ušiel ako voda. Môžem spokojne skonštatovať, že deti radi navštevujú materskú školu a niektorým sa ani nechce odísť domov. Určite sa nemýlim ak poviem, že spokojnosť vidieť aj na tvárach rodičov našich detí. Nebudeme zaháľať ani v nasledujúcom polroku. Predškolákov čaká zápis do základnej školy, ktorý bude začiatkom apríla. Vstupom do základnej školy sa zmení ich bezstarostný život na kolotoč úloh a povinností. Je v našich spoločných silách, aby sme ich pripravili tak, aby ho zvládli bez veľkého stresu. Koncom apríla zrealizujeme zápis v materskej škole, kde prijímame medzi nás nových kamarátov, kamarátky, s ktorými sa budeme stretávať od septembra. Z ďalších plánovaných akcií spomeniem besiedku ku Dňu matiek, veselý Deň detí, či vystúpenie na Dni obce.

A čo dodať na záver? Asi len želanie, aby z našej materskej školy odchádzali deti spokojné, múdre a pripravené pre vstup do základnej školy tak, aby sme boli na ne hrdí. Vy rodičia, i my, ktorí sa o ne s láskou staráme.

Jana Majerová

Plán Klubu dôchodcov na rok 2017

V našej obci žije stovka dôchodcov. Z nich 53 je evidovaných v Klube dôchodcov v Tajove, v ktorom sa stretávajú na kultúrno-spoločenských a športových podujatiach. Výbor Klubu dôchodcov pod vedením jeho predsedu Pavla Žabku pripravil plán podujatí na tento rok a predložil ho 10.marca 2017 svojím členom na členskej schôdzi. Dôchodcovia sa dohodli na týchto podujatiach:

- *účasť na divadelnom predstavení v rámci Tajovského divadelných dní;*
- *navšteva predstavenia v Štátnej opere v Banskej Bystrici;*
- *turistický výlet ku Gergelyho tunelu na Skalke;*
- *výlet do kaštiľa v Betliari;*
- *účasť na vinobraní Oberačka po sebechlebsky;*
- *stretnutie dôchodcov mikroregiónu;*
- *účasť na pečení koláčov v Riečke;*
- *starostlivosť o hroby významných tajovských rodákov;*
- *navšteva tajovských dôchodcov v sociálnych zariadeniach.*

Aj touto cestou sa výbor Klubu obracia na vás, na dôchodcov, aby ste sa organizovaných podujatí zúčastnili.

ACH

Záverečný účet obce Tajov za rok 2016

Obec Tajov skončila rozpočtové hospodárenie v roku 2016 nasledovne (v EUR)

Bežné príjmy	269 357,31
Bežné výdavky	227 671,85
Prebytok bežného rozpočtu	+41 685,46
Kapitálové príjmy	418,38
Kapitálové výdavky	19 886,09
Schodok kapitálového rozpočtu	-19 467,71
Rozdiel medzi príjmami a výdavkami bežného a kapitálového rozpočtu:	
Prebytok + 22 217,75	
Príjmy finančných operácií	21 922,23
Výdavky finančných operácií	5 162,10
Hospodárenie finančných operácií	+16 760,13
Finančné usporiadanie rozpočtového hospodárenia	
Prebytok bežného rozpočtu	+41 685,46
Financovanie kapitálových výdavkov	-19 467,71
Rozpočet finančných operácií	+16 760,13
Výsledok rozpočtového hospodárenia obce za rok 2016	
+ 38 977,88	

Komentár k výdavkom

Výdaje v roku 2016 boli čerpané v súlade s rozpočtom a v rámci dosiahnutých rozpočtových príjmov tak, aby bolo zabezpečené riadne fungovanie OÚ, MŠ a služieb v obci.

V roku 2016 sa obec okrem menších nákupov investičného charakteru (zakúpenie prevádzkového vybavenia pre zariadenie školského stravovania, materskú školu, pre oblasť životného prostredia, propagáciu obce spolu vo výške 3 305,09) zamerala hlavne na zabezpečenie prípravnej a projektovej dokumentácie na zamýšľané investičné zámery v budúcich rokoch (rekonštrukciu PD JGT, rekonštrukciu materskej školy, protipovodňovú ochranu a výstavbu chodníka obecný úrad-cintorín). Celkovo bolo na prípravné a projektové práce vynaložené 13 532,00 €. V priebehu roka 2016 obec tiež doplnila verejné osvetlenie, technické zhodnotenie predstavuje výšku 1 604,20 € a zabezpečilo sa softvérové vybavenie na miestny cintorín v čiastke 1 444,80, čo umožní lepšiu orientáciu v hrovej evidencii. Všetky investičné akcie boli financované z vlastných zdrojov.

V roku 2016 obec splácala tri bankové úvery. Celková ročná čiastka splátok bola 5 162,10 €. 25. 7. 2016 bol úplne splatený úver na rekonštrukciu obecného úradu a zostatok nesplatených dvoch úverov k 31. 12. 2016 je 21 798,54 €, čo predstavuje úverové zaťaženie na občana v trvalom pobyte cca 35,22 €.

Možno konštatovať, že aj v roku 2016 obec pokračuje v priaznivom hospodárení, započatom rokom 2012 a skončila svoje hospodárenie opäť v kladných číslach, keď vykázala kladný výsledok účtovného /36 403,21 / i rozpočtového hospodárenia /38 977,88/.

K 31. 12. 2016 obec neeviduje žiadne záväzky po lehote splatnosti, či už z titulu neuhradených faktúr, ani voči poisťovniam a daňovému úradu.

ZR

Žili medzi nami...

vo vojnových 40.-tych rokoch,
teda za tzv. slovenského štátu

Štyridsiate roky 20. storočia boli roky vojnové, aj keď na území Slovenska, resp. tzv. slovenského štátu sa do augusta 1944 nebojovalo, boli to roky rozpačité. Jedni ich oslavovali, druhí ich ticho trpeli. Dokiaľ sa nesiahlo na základné potreby jednoduchého človeka...

Najrozporupnejší (aspoň podľa dobovej kroniky oboch obcí Tajov aj Jabříková), ale aj rozhodujúci bol rok 1941. Roky nasledujúce boli iba dôsledkom udalostí z rokov predchádzajúcich. Po rozbití ČSR.

Mení sa aj administratívno-politická terminológia vedenia obcí: pôvodný názov starosta sa mení na názov vládny komisár a členovia obecného zastupiteľstva sa premenúvajú na poradný zbor. Vládnou vyhláškou štátu vzniká aj nové pomenovanie dedinských škôl, menia sa na rímskokatolícke ľudové školy. A menia sa aj kompetencie školy a štátu.

Obe obce a Slovensko prežíva vážne časy – nastáva vojnová kríza, nové usporiadanie Európy. Tieto skutočnosti skonštatoval v kronike obcí od r. 1941 nový kronikár – riaditeľ Rímsko-katolíckej ľudovej školy v Tajove – Karol Herian, pôvodom z Banskej Bystrice.

26. októbra 1940 sa v obciach Tajov a Jabříková zakladajú Miestne odbory Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (ďalej MO HSLS).

17. januára 1941 Výbor HSLS na čele s jej predsedom – tajovským kňazom Eugenom Citterbergom – podal návrh na rozpustenie dovtedajšieho obecného zastupiteľstva v Tajove aj v Jabříkovej a v oboch obciach menovať nových **vládných komisárov**. Návrh bol zdôvodnený tým, že obecné hospodárenie v oboch obciach bolo nedostatočné a ťažkopádne. Na spomínanej schôdzi bolo rozhodnuté prijať nasledujúci návrh na **menovanie vládných komisárov** a na zostavenie poradného zboru:

- **pre Tajov** bol navrhnutý Jozef Potocký (pôvodným priezviskom Pataky), štátny horár v Tajove č. 59,
- **pre Jabříkovú** bol navrhnutý Jozef Smida, zriadenec župného úradu, bytom v Jabříkovej č. 47;

Jozef Potocký (pôvodne Pataky)

Do poradného zboru boli navrhnutí za:

Tajov:

1. Július Marušinec, drevorobotník, Tajov č. 24,
2. Štefan Púchy, penzista št. lesov riad., Tajov č. 36,
3. Michal Sedilek, penzista, Tajov č. 37,
4. Michal Sedilek, kovorobotník, Tajov č. 26;

Jabříková:

1. Martin Bulla, kovorobotník, Jabříková č. 17,
2. Karol Herian, učiteľ, Jabříková č. 60,
3. Štefan Sedilek, robotník, Jabříková č. 67,
4. Ján Poliačik, zriadenec okresného úradu, Jabříková 78;

V apríli 1941 prepukla prvá väčšia vojnová kríza v zásobovaní obyvateľstva potravinami, oblečením, či obuvou, ktorá sa z mesiaca na mesiac zhoršovala. Štát a obce museli siahnuť v júli 1941 po ich regulácii. Boli vymenované v oboch obciach rôzne komisie: obilná, mliečna, ktoré stanovili prídely na jednu osobu a mesiac. Komisie spočiatku viedli členovia poradných zborov.

Ako prvé stanovili prídely múky a cukru:

- pre ťažko pracujúcich na 3 kg,
- pre ostatných na 2 kg;

Vzhľadom na mimoriadne pomery v zásobovaní slovenského obyvateľstva mlynárskymi výrobkami bola Obilná spoločnosť pre Slovensko poverená rozdeľovať zásoby mlynárskych výrobkov rovnomerne a čo najspravodlivejšie medzi obyvateľstvo. K týmto ťažkostiam sa pridali ešte aj dopravné problémy, ktoré zapríčinili, že zásielky mlynárskych výrobkov z mlynov, určené pre kraje, nemôžu sa dostať na miesta určenia.

Podľa Vyhlášky Okresného úradu v Banskej Bystrici všetky domácnosti a osoby, ktoré nemajú v zásobe viac ako 3 kg múky na jednu osobu majú nárok na prídely múky alebo chleba v mesiaci júl 1941 takto:

- a. osoby ťažko pracujúce dostali prídely na celý mesiac júl na každú osobu v domácnosti po 3 kg múky na varenie a na chlieb (v pomere 0,50 kg múky na varenie a 2,50 kg múky na chlieb na 1 osobu),
- b. ostatné osoby dostali prídely na celý mesiac júl po 2 kg múky na varenie a na chlieb (v pomere 0,50 kg na varenie a 1,50 kg múky na chlieb).

Pekári od 1. júla 1941 mohli vyrábať chlieb len pre tie osoby, ktoré sa u nich prihlásili a to len v takom množstve ako to Okresný úrad (OÚ) určil Vyhláškou a pre podniky toľko, koľko určil OÚ.

Miestne obyvateľstvo (rozumej Tajovčania a Jabříkovčania) s takýmto riešením neboli spokojní. Mnohí z nich sa obracali so svojimi sťažnosťami nielen na Notársky úrad v Tajove, ale aj na OÚ v Banskej Bystrici.

Chlieb veľmi chýbal každému. Múku a chlieb nahrádzali zemiaky, takže napríklad si robotníci do práce brávali namiesto chleba pečené zemiaky. Aj doma ku káve sa tiež jedli pečené zemiaky.

Mnohé ženy zanedbávali svoje domáce práce len preto, lebo deň čo deň chodievali do mesta zháňať rôzne potravinové články (makaróny, ostatné sušené cestoviny, slaninu, bravčovú masť, mäsové konzervy). Chýbalo akékoľvek mäso, jadrové krmivá pre domáce zvieratá.

15. júla 1941 bolo rozhodnuté, že ustanoví 6-člená **komisia**, ktorá bude kontrolovať v oboch obciach rozdeľovanie potravinových článkov:

1. Július Kohútik, vedúci notár,
2. Jozef Smida, komisár v Jabříkovej,
3. Jozef Potocký, komisár v Tajove,
4. Martin Bulla, podpredseda MO HSLS v Jabříkovej,
5. Július Marušinec, soc. ref. MO HSLS v Tajove,
6. Karol Herian, tajomník MO HSLS v Jabříkovej;

Spočiatku komisia rozdeľovanie potravín na-

Exponovaný predstaviteľ tzv. slovenského štátu – Karol Murgaš – navštívil rodný Tajov v roku 1941. Po vojne emigroval s rodinou do Argentíny, kde aj zomrel;

vrhovala, neskôr túto úlohu vykonával iba vedúci notár Július Kohútik sám. Od 1. septembra 1941 sa zásobovanie obyvateľstva zlepšilo. Pre obe obce bola zriadená aj tzv. **mliečna komisia**, ktorá mala za úlohu sledovať, aby majitelia kráv prebytočné mlieko odovzdávali do zberne mlieka v obci, odkiaľ autom sa každodenne odvážalo mlieko do Banskej Bystrice. Donášanie mlieka na starý spôsob bolo zakázané (myslí sa na trh).

22. júna 1941 bola vyhlásená branná povinnosť. Obrannoschopní muži dostávali povolačie listy. Občianske oblečenie vymenili za vojenskú rovnosť.

V zmysle nariadenia ministerstva hospodárstva bola v obci utvorená aj **obilná komisia**, ktorá

kontrolovala kde, koľko a aké obilie je zasiate a ako s týmto obilím majiteľ manipuluje. Týmto spôsobom malo byť zabránené špekulácii jednotlivcov na úkor ostatného obyvateľstva.

Koncom septembra 1941 vyšlo nariadenie, podľa ktorého od 1. októbra 1941 do 30. septembra 1942 každý občan má právo kúpiť si na lístky jeden pár topánok a nechať si podbiť tiež iba jeden pár topánok. Toto nariadenie obyvateľstvo neprijalo s nadšením. Jeden pár obuvi totižto nemôže vystačiť u tých robotníkov, ktorí denne musia 7 – 12 km chodiť do zamestnania a práve toľko aj naspäť domov. Od 1. januára 1941 došlo k zmene kompetencii vtedajšieho slovenského školstva: školský majetok sa odovzdal do užívania politickým obciam (zaujímavý termín!). To znamenalo, že vecný náklad na školu boli povinné znášať politické obce – Tajov a Jabríkova – a osobný náklad je povinný hradí štát. Od 1. septembra 1941, ako sme už uviedli na začiatku článku, sa menia aj názvy škôl, teda aj tajovskej školy. Od samého začiatku roku 1942 sa od základov začína otriasať politická atmosféra jednoduchých ľudí. Obyvateľstvo sa začína deliť na dva tábory. Dokonca pod hrozbou zatknutia sa počúva zahraničný exilový rozhlas (Londýn). Začína sa prejavovať nespokojnosť s vládou politikou. Ešte viac sa znižujú prídel y múky a cukru, vôbec nedostatok masla, bravčové mäso iba s ťažkosťami. Nie sú potravínové lístky. Nedostatok flanely, plátno. Ak je tak iba na prídel: maximálne 2 m. Petrolej, štopkacie nite sú iba na lístky. Obyvateľstvo sa správa síce ticho, čo to však neznamenal o, že bolo úplne spokojné. Hlavne keď od 1. júna 1942 opäť sa znižujú prídel y múky a cukru. Ľudia zháňajú potraviny v úrodnejších krajinách Slovenska. Úrady sa snažia tomu brániť. V roku 1943 sa vládny komisár Jozef Potocký vzdal funkcie zo súkromných a úradných dôvodov. 21. apríla 1942 na jeho miesto neho bol menovaný za vládneho komisára Gejza Sedilek, robotník v Harmaneckej továrni na papier (dnešné Harmanecké papierne). Jozef Potocký bol po vypuknutí SNP internovaný s exponovanými členmi HSES a HG na záмок v Slovenskej Lupči.

Od augusta 1944 na čele obcí administratívno-politicky komisárov nahradili Revolučné národné výbory.

Štyridsiate roky 20. storočia, vojnové roky, hlboko zasiahli do životov jednoduchých Tajovčanov a Jabríkovčanov. Hoci do augusta 1944 nezažili priamo vojnové besnenie, ale poznali čo je nedostatok. Už vieme odkiaľ pramenila skromnosť a striedmosť našich starých rodičov aj rodičov aj v mierových rokoch. Mnohé situácie sa opakovali aj v ďalších desaťročiach (spomeňte si na rôzne komisie) a aj dnešná doba nám ponúka s tou minulosťou veľa paralel. Zamyslime sa!

AM.

Tajovského divadelné dni

Aj tento rok Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici organizovalo regionálnu postupovú súťaž amatérskych divadiel – Tajovského divadelné dni (ďalej TDD). V rámci nich sa Medzibrodské kočovné divadlo predstavilo v Tajove v Divadle u Greškov v posledný marcový deň s hrou S brokovnicou na manžela. Videli sme situáciu komédiu zo 70-tych rokov od autora hry Štefana Kršňáka. Komédia zobrazuje roly muža a ženy v manželstve v obrátenom garde: muž vykonáva v rodine typicky ženské práce a jeho žena „nosí nohavice“. Predstavenie prinieslo rad vtipných situácií, čím u publika vyvolali smiech a dobrú náladu. Súčasťou TDD je aj udelenie ceny Jozefa Šeba. Tohto roku cenu odovzdala Alžbeta Kulavjaková – Šebová zástupcom Divadelného ochotníckeho súboru Ráztočan, pre Zuzanu Chladnú za herecký výkon v postave Sekretárky v inscenácii Bisťu dedina. Prvé miesto s nomináciou na krajskú prehliadku získal Divadelný súbor J. Chalupku mesta Brezno s inscenáciou Spálená večera.

ACH

Pozvánka

Ostatné roky **Tajovského divadelných dní** sa konajú bez účasti tajovských ochotníkov. Po viac ako sto rokoch sa Tajovčania iba prizerajú na úspechy iných amatérskych divadiel. Ocenenia žnú ostatní – Medzibrodania, Brežňania, Ráztočania... Tajovčania medzi nimi nie sú.

Chceme urobiť tomu definitívny koniec. Pozývame všetkých divadlactívých záujemcov na stretnutie vo štvrtok **20. apríla 2017 o 18,00 hod.** do zasadacej Obecného úradu v Tajove.

Vráťme do Tajova, čo k nemu neodmysliteľne viac ako 100 rokov patrilo – **DIVADLO.**

Anita Murgašová

Obecná zabíjačka a fašiangový karneval

Viac o podujatiach si môžete prečítať na str. 2 v Prihovore starostu.

ZÁPIS DETÍ DO MATERSKEJ ŠKOLY V TAJOVE

sa uskutoční dňa **25. apríla 2017** v čase od **9:00 – 12:30** a od **17:00 – 18:00 hod.** v budove materskej školy.

Život s krížom

Témou pôstneho obdobia je každoročne Kristov kríž, ale i ten náš osobný, resp. rodinný.

My, ľudia, si často krát sťažujeme, že ten náš život je veľmi ťažký a prečo to Boh na nás dopúšťa, prečo nám nepomáha viac.

Naše náboženstvo i Cirkev nám zreteľne hovoria, že život bez kríža neexistuje. Veď kto by bol Kristus bez kríža?

Pomôckou pri hľadaní odpovede na otázku: „Aký je môj postoj ku krížu a k životu?“, nech sú nám slová krásnej indonézskej piesne, ktorú raz v našom kostole spievali dvaja indonézske novokňazi.

*Blúdím Pane svetom blúdím,
život sa mi ťažký zdá.
Ťarchy na mňa doliehajú,
krížik sa mi ťažký dal.*

*Nemohol som pod ním kráčať,
padol som na ceste v prach.
Ten tvoj kríž je Pane ťažký,
tlačí k zemi, že až strach.*

*Ako, by som sa ho zbavil?
V mojej duši pramení.
Prosím Pána nech mi ten kríž,
On za ľahší vymení.*

*Pán sa na mňa milo usmial,
ponúkol mi krížov pár.
Iba vtedy som ja zbadal,
že ten môj je vlastne dar.*

*Udeľ Pane svoje sily,
by som svoj kríž miloval.
Trpezlivo pod ním kráčať,
tebe lásku dokázal.*

Liturgický prehľad Veľkého týždňa

Nedeľa Utrpenia Pána (Kvetná) – Začína Veľký (svätý, tichý) týždeň, v ktorom Cirkev slávi tajomstvá spásy uskutočnené Ježišom Kristom.

Veľký (Zelený) Štvrtok – Cirkev si pripomína ustanovenie Najsvätejšej sviatosti Eucharistie, sviatosti kňazstva a Pánov príkaz bratskej lásky.

Veľký Piatok utrpenia a smrti Pána – Cirkev rozjíma o umučení a smrti Pána a uctieva si kríž, pred ktorým sa až do Veľkonočnej vigílie klaká. Všetci kresťania katolíci zachovávajú zdržovanie sa mäsitého pokrmu a prísny pôst, čím majú účasť na vykupiteľskej obeti Ježiša Krista.

Veľká (Biela) sobota – Cirkev zotráva pri Pánovom hrobe, rozjíma o jeho utrpení a smrti, ako aj o zostúpení k zosnulým a v modlitbách a pôste očakáva Jeho vzkriesenie.

Veľkonočná Nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania – Slávnosť s vigíliou (nočným slávením v sobotu večer) a oktávou (osemdňovým slávením vzkriesenia Ježiša Krista). Je to Nedeľa nedeľ.

Tajovský kronikár predpovedal druhú svetovú vojnu v obecnej kronike, šesť rokov pred jej vypuknutím!

V ťažkých časoch hospodárskej krízy sa prejavil v slovenskom národe humanizmus a kresťanské myslenie. Slovenský národ odmietal ideológie nacizmu a fašizmu, ktoré mu boli celkom cudzie. Napriek tomu, že živnú pôdu tieto ideológie nachádzali všade v okolitých štátoch, Československo ostávalo do veľkej miery imúnne, pretože tieto ideológie neoslovili široké vrstvy. Za všetko vypovedajú slová kronikára z malej podhorskej obce Tajov pri Banskej Bystrici počas hospodárskej krízy v rokoch 1931 – 1933, ktoré by mali byť mementom pre nás všetkých. Tento vzdelaný slovenský katolícky kronikár už roku 1933 varoval pred vypuknutím 2. svetovej vojny a prorocky opísal príčiny, ktoré k nej budú viesť. Tento unikátny text z tajovskej kroniky nebol ešte nikdy publikovaný. Je dokladom mierového slovenského myslenia a vychádza z odporu už k 1. svetovej vojne...

„V tomto roku 1931 už vypuknutá svetová hospodárska kríza sa zväčšuje. Javí sa v tom, že tieto práce. Práceschopní mužskí, ženatí, neženatí sú doma bez práce, ale zarábajú nič. Príčiny krízy na tomto mieste možno len na krátko opísať. Vo (prvej) svetovej vojne sa len o to starali, čo tesne patrilo k prevádzkaniu vojny. Štáty sa uzatvorili medzi svoje hranice, prestalo vzájomne obchodovanie. Každý štát zariadil sa sám pre seba. Produkcia nielen že bola pre každý štát sebestačná, ale aj prebytočná.

Po uzavretí rôznych mierov štáty nevedeli sa zapojiť do predvojnového slobodného systému. Žiarlivosť a nenávisť neprestala. Následkom toho každý štát akoby sa bol obklúčil nepreklenuteľnými hradbami vysokých a hustých ciel. Kto chcel predať, musel byť lacný, to znamená, racionalizáciu to jest pracovať musel strojmi. Následkom práce strojmi nastala

nadprodukcia a nezamestnanosť. Škoda, že nezamestnanosť mala vplyv aj na mravný život ľudstva. V praxi sa to ukázalo: Mužskí sa nemôžu ženiť pre nedostatok hmotných prostriedkov. Dievčatá zostávajú nevydaté. Pokúšenie neprestalo a starosť u týchto sa o budúcnosť zväčšila, takže nastala tá situácia, že dievky sa vešali mužskými na krky. Sobášov nieto alebo len v súrnych prípadoch. Počet nezákonných detí rastie. Dedina pomaly stráca svojrázy, pýcha a závisť sa uhostujú medzi ľudom predtým tak pokojným...

Aj rok 1933 sa začínal v znamení krízy, ktorá nielen žeby sa bola zmenšila, ale ešte stále stúpala. Nezamestnanosť nielen v našom štáte, ale po celom svete graduje, napríklad v Nemecku do 5 miliónov, v Anglicku 4,5 milióna, u nás asi 2 milióny, ba v Spojených štátoch počet sa blíži k 20 miliónom. A tento bohatý štát je tiež postihnutý modernou plagiou – to jest krízou. U nás odpomáhal štát nezamestnanosti udeľovaním podpory, čo zas zväčšilo štátne výdavky a štát si tak pomohol vo finančnej kríze, že zrazil štátnym zamestnancom z platu 5 až 12%. Príjmy klesajú na celej čiare – dlhy sa zväčšujú – konferencia za konferenciou, štátnici sem tam cestujú, ale chorej Európe pomôcť nemôžu a nevedia. Všade sa hovorí o blízkej vojne, lebo veď je dokázané, že schôdzky a rečenia o pokoji sú farizejské pletičky. Pri stole sa hovorí o svetovom pokoji, ale za chrptom každý štát zbrojí a kým iné továrne zatvárajú za ten čas komíny všelijakých zbrojárni stále dymia – chrliť zo seba tisíce zbraní.“

Je na neuverenie, že toto napísal tajovský kronikár a že vystihol ďalší vývoj v Európe. Už nasledujúce udalosti mu dali za pravdu.

Spracoval: PhDr. Vladimír Sklenka, PhD. – historik

Zelený Štvrtok	18.00 – sv. omša	<i>poklona do 20.00</i>
Veľký Piatok	15.00 – obrady utrpenia a smrti Pána	<i>Krížová cesta 10.00 Boží hrob do 21.00</i>
Biela Sobota	19.00 – sv. omša	<i>15.00 – 18.45 Boží hrob</i>
Veľkonočná Nedeľa	9.45 – sv. omša	– Kordíky
	9.30 – sv. omša	– Tajov
	11.00 – sv. omša	– Králiky
Veľkonočný pondelok	8.00 – sv. omša	– Tajov
	9.45 – sv. omša	– Kordíky
	11.00 – sv. omša	– Králiky

**Všetkým Vám prajem život v slobode a radosti,
pochádzajúci z Kristovho víťazstva.**

JP

Naši jubilanti

JANUÁR

Kánová Eva
Šajgalová Valéria
Mandzák Matej
Paučo Július

FEBRUÁR

Matejčíková Jana
Grešková Zuzana
Bartko Radoslav

Franc Ján
Spevák Marek

MAREC

Madzáková Martina
Peniaková Dáša
Žabka Ladislav
Brkalová Rebeka Evanna
Grešková Magdaléna
Pánik Dominik

Naším jubilantom blahoželáme! Prajeme Vám šťastný a veselý život. Nech Vám nikdy nechýba pevné zdravie a úprimná láska a nech sa Vám splnia i tie najtajnejšie sny.

Narodili sa

Eliška Taligová, 17.1.2017 rodičom Zlate Taligovej a Milošovi Taligovi, Mgr., Angela Dobrotová, 26.2.2017 manželom Martine Dobrotovej, Mgr. a Andrejovi Dobrotovi, Ing.

Detičky srdečne vítame medzi nami. Rodičom prajeme, aby im ich ratolesti priniesli do života veľa lásky, smiechu a nehy. Nech s nimi prežívate veľa radostí a šťastných chvíľ. Nech sú zdravé a rastú ako z vody! Nech sú pre Vás tým najväčším pokladom na svete.

Posledná rozlúčka

Dňa 25.3.2017 dokončil svoju životnú púť, v 94. roku života, pán Ing. Jozef Smida, zakladateľ Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Tajove.

Posledná rozlúčka so zosnulým bola na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave dňa 30.3.2017.

*Nech odpočíva v pokoji!
Vďační tajovskí dôchodcovia*

MP

Informácia

z rokovania Obecného zastupiteľstva obce Tajov, konaného dňa 16. 3. 2017
Obecné zastupiteľstvo v Tajove prerokovalo:

- Zámer na projekt „Rozšírenie kapacít materskej školy“ obec vzala späť z dôvodu nedostatku času na doplnenie zámeru a z dôvodu vysokej finančnej náročnosti. Poslanci rozhodli, že sa budú rekonštruovať sociálne zariadenia – záchody a umývárne z dôvodu havarijného stavu. Na rekonštrukciu schválili investíciu 10 000 Eur.
- Starosta obce informoval obecné zastupiteľstvo o doterajšej prevádzke obecnej knižnice. Poslanci navrhli knižnicu zachovať, nakoľko knižnica patrí ku kultúre obce. Jej činnosť treba zviditeľniť aj v Tajovských novinách.
- Poslanci prerokovali potrebu budovania zvyšnej časti chodníka na cintoríne v dĺžke 150 m a chodník pred starou školou v dĺžke 30 m. Poslanci schválili len výstavbu chodníka pred starou školou s investíciou 2 500 Eur s tým, že prioritu má rekonštrukcia sociálnych zariadení v materskej škole.
- Nakoľko Okresný dopravný inšpektorát dal zamietavé stanovisko k výstavbe chodníkov v obci, je potrebné zmeniť projekt. Chodník by mal byť umiestnený pozdĺž domu pána Šajgala. Ten s výstavbou chodníka súhlasí, so spresnením podmienok.
- Poslanci schválili výstavbu prístrešku za starou školou, ktorý bude slúžiť na uskladnenie posypového materiálu. Investícia na stavbu je 5 000 Eur. Práce budú vykonávané svojpomocne.
- Starosta informoval:
 - Pán Rafanides si neželá mať obecný rozhlas v jeho dvore, nakoľko ho ruší. Rozhlas bude preložený k domu Knižkovicov.
 - Je potrebné uskutočniť výberové konanie na vývoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu.
 - O programe Tajovských divadelných dní.

Podľa zápisnice zo zasadnutia
spracovala A. Chlebovcová

Receptár

Banánový zákusok

Do cesta budeme potrebovať:

10 vajec, štipku soli, 10 lyžíc kryštálového cukru, 5 kopcovitých lyžíc hladkej múky, 5 kopcovitých lyžíc mletých orechov, 5 kopcovitých lyžíc postrúhanej čokolády na varenie.

- Z bielikov a štipky soli vyšľaháme tuhý sneh
- postupne po lyžiciach pridáme cukor a šľaháme, kým sa nerozpustí.
- pridáme žĺtky, múku, orechy a čokoládu – každú prísadu dôkladne vmiešame do cesta. Na masťnom papieri upečieme dva pláty (180 C, 15-20 min.)

Na krém potrebujeme:

5 vajec, 5 lyžíc kryštálového cukru, 250 g masla.

Postup:

Na parou vymiešame celé vajcia s cukrom. Keď je krém tuhý, za občasného premiešania ho necháme vychladnúť. Nakoniec premiešame zmäknuté maslo.

Na jedno cesto natrieme asi polovicu krému. Banány (1,5 kg) očistíme, nakrájame na 4-5 mm pásy, prípadne kolieska, poukladáme na celý spodný plát. Na druhé cesto natrieme zvyšný krém, z ktorého asi 3 lyžice necháme na vrch koláča a natreťou stranou položíme na banány. Opatrne popritláčame, aby sme zaplnili medzery medzi banánmi. Vrch koláča potrieme krémom a polejeme čokoládovou polevou.

Zákusok môžete pripraviť tiež ako roládu – vtedy banány nekrájame, ale očistené poukladáme do prostriedku cesta s krémom.

Z receptov M. Mišurovej

Zmena v redakčnej rade TN

Novými členkami redakčnej rady TN sú
Ing. Martina Mišurová
a Mgr. Mariana Dučová.

Vitajte v novinách.

Spoločenskú rubriku pripravila
Martina Mišurová

Úspešní tajovskí športovci

Radost zo svojich športových aktivít iste má aj jedna z najmladších majsterek Slovenska v lukostrelbe tajovčianka, jedenástročná

Zinka Valachová

- majsterka Slovenska v 3D lukostrelbe v kategórii holý luk v roku 2016
- 2. miesto na majstrovstvách Slovenska 2016 v terénnej lukostrelbe v kategórii holý luk

Blahoželáme a držíme ti palce.

Ach

Pred prvým výkopom

Každoročne pred otvorením jarného kola súťaže futbalistov výbor TJ Slovan Tajov organizuje brigádu a pripravuje ihrisko a celý areál na začiatok súťaže. Tohto roku zamestnanci obce pod vedením starostu urobili prvé práce už v týždni pred prvým zápasom. Opílovali alebo spílovali stromy, pohrabali väčšiu časť ihriska od lístia, vyčistili trávnik pod stromami od šišíek, ktorých sa nazbieralo na desiatky fúrikov. K zamestnancom sa pridali aj Richard Biely, ktorý neskôr vyvalcoval ihrisko a Peter Vajs.

Na fotografii sú víťazi februárového hokejového trojzápasu „Horný – Dolný“, ktorý sa hral na klzisku v Tajove na Notárskej záhrade. Nie sú rozhodujúce výsledky, v tomto turnaji zvíťazili sami nad sebou. Väčšina z nich odohrala druhý zápas na korčuľach a pokračovali v treťom zápase, kde hrali bez korčúľ. Tento trojgeneračný zápas priniesol dobrú zábavu, vyslúžil si obdiv aj poďakovanie od divákov.

Text a foto: ACh

V sobotu 1. apríla 2017 pokračovali v prácach na ihrisku Ivan, Anka a Tomáš Chlebovcovi, Paľo Hríčka a Katarína Hríčková, Paľo Žabka, za futbalistov Marek Žabka a za fanúšikov Jano Sedilek –Jednotkár. Dohrabali ihrisko, upratali šišky, vyčistili priestor pred šatňami, umyli lavičky, lainovali ihrisko. Všetko čo bolo treba urobiť sa stihlo a tak v nedeľu sme v príjemnom prostredí mohli vo Švarovej privítať prvého súpera a to futbalistov z TJ Slovan Malachov. Prvý domáci zápas vyhrali tajovskí futbalisti 2:1. Výbor TJ Slovan Tajov ďakuje starostovi, zamestnancom obce a priateľom tajovského futbalu, že si našli čas a pomohli pripraviť všetko tak, aby súťaž mohla úspešne začať.

AH

Foto: archív TJ

Rozlosovanie jarnej futbalovej súťaže

16. kolo	26. marca 2017 o 15,00
voľno - Tajov	
17. kolo	2. apríla 2017 o 15,30
Tajov - Malachov	
18. kolo	9. apríla 2017 o 15,30
Kráľiky - Tajov	
19. kolo	16. apríla 2017 o 16,00
Tajov - Ľubietová	
20. kolo - SOBOTA	22. apríla 2017 o 16,00
Staré Hory - Tajov	
21. kolo - SOBOTA	29. apríla 2017 o 16,00
Hiadeľ - Tajov	
29. kolo - PONDELOK	1. mája 2017 o 16,30
Riečka - Tajov	
22. kolo - SOBOTA	6. mája 2017 o 16,30
Tajov - Dúbravica	
30. kolo - PONDELOK	8. mája 2017 o 16,30
Tajov - Mičiná	
23. kolo	14. mája 2017 o 16,30
Lučatín - Tajov	
24. kolo - SOBOTA	20. mája 2017 o 17,00
Tajov - Baláže	
25. kolo	28. mája 2017 o 17,00
Harmanec - Tajov	
26. kolo	4. júna 2017 o 17,00
Tajov - Hronsek	
27. kolo - SOBOTA	10. júna 2017 o 17,00
Strelníky - Tajov	
28. kolo - SOBOTA	17. júna 2017 o 17,30
Tajov - Horné Pršany	